

Nume sinonim cu lupta pentru Unire

IULIA IORDĂCHESCU, filolog

Un om genial, cel mai mare conducător cultural și politic pe care l-au avut românii în epoca modernă, astfel l-a apreciat Nicolae Iorga pe cel care a fost omul politic și de stat, scriitorul, istoricul, ziaristul și oratorul român Mihail Kogălniceanu.

Începând cu articolul de față, dragă prietene, ne vom referi la unele dintre cele mai importante nume din elocința românească.

Încă din tinerețe, viitorul om politic a căutat să-și însușească cât mai mult din cultura vremii, înțelegând care era drumul regenerării. Astfel, face studii la Luneville (Franța) și la Berlin.

Revenind în țară, întemeiază la Iași o tipografie, în dorința de a contribui la o răspândire mai largă a culturii și de a încuraja dezvoltarea literaturii autohtone. Tipărește, de-a lungul anilor, mai multe reviste. Demonstrează prin lucrările sale tipărite cunoașterea vieții reale a celor mulți și a istoriei patriei, fiind numit profesor de „istorie națională” la Academia Mihăileană; a editat cronicile moldovenești; a avut inițiativa înființării Universității din Iași; a fost membru al Societății Academice Românești, Vicepreședinte și Președinte al Academiei Române.

Nu se cunoaște rolul lui M. Kogălniceanu în mișcarea revoluționară de la Iași, din 1848, numele lui nefigurând nici printre oratorii de la adunarea din 27 martie, nici printre semnatarii petiției. Se

crede că ar fi acționat din umbră; or, în Arhivele Statului din Iași se arată că guvernul oferea pentru capul lui recompensa de 700 de galbeni. Astfel, se refugiază în Bucovina.

Numele său se confundă, nu fără temei, cu lupta pentru Unire, cu realizarea acesteia și a celor mai importante reforme legate de organizarea statului modern român. Lui Kogălniceanu i-a revenit cinstea, după alegerea noului domnitor, de a-i adresa primele cuvinte în numele Adunării electivă. Începând cu această perioadă, a participat un timp îndelungat la exercitarea puterii politice, demonstrând alese calități de om de stat, intransigență, patriotism.

Marele om politic și strălucitul orator s-a remarcat chiar din primele ședințe ale Adunării. Aproape n-a fost ședință în care să nu fi fost auzit glasul său și în care punctul său de vedere, puternic argumentat, logica impecabilă și arta sa oratorică desăvârșită să nu fi fost unanim admirate. Activitatea lui Kogălniceanu în cadrul Adunării ad-hoc s-a materializat în circa 84 de discursuri și intervenții. El a cerut, în Comisia Centrală, statornicirea capitalei Principatelor Unite la București, pledând argumentat pentru teza sa. *Orașul București este de seculi făcut pentru ca să fie capitala României. Aproape de arterul principal al comerțului, al bogăției Principatelor Unite, Dunărea, pe drumul cel mare al Occidentului către Orient, cu o*

populație numeroasă, compactă, și eminentă românească, Bucureștii este apoi singurul oraș care are elementul cel mai puternic al unei țări – clasa sau starea de mijloc.

După Unire, Mihail Kogălniceanu reia lupta pentru realizarea reformei agrare, respinsă la 1848. Sub presiunea tulburărilor țărănești, proiectul de lege este readus în discuție. Reputatul orator combate vehement proiectul, rostind celebrul său discurs pentru îmbunătățirea sorții țăranilor. Discursul, alcătuit într-o formă aleasă, este însuflețit de convingerile democratice ale oratorului. Având la bază documentarea și o argumentare temeinică, organizarea expunerii, împletirea sobrietății cu tonul avântat, discursul marelui om politic este considerat un model clasic al oratoriei românești.

Activitatea politică a lui Kogălniceanu nu se încheie odată cu punerea în aplicare a legii agrare. Și după acest eveniment a avut o activitate politică și oratorică remarcabilă. Se impune a fi menționat rolul marelui om de stat în evenimentele legate de războiul de independență. La 9 mai 1877, în sesiunea extraordinară a Adunării Deputaților, rostește discursul prin care proclama independența României.

Dragă prietene, citind un fragment din discursul amintit, vei putea judeca despre puterea argumentelor marelui orator și, respectiv, despre patriotismul său.